

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح تبدیل وضعیت مربیان حق التدریس سازمان آموزش فنی و

حرفه‌ای کشور به رسمی و پیمانی»

بیان مسئله

طرح تبدیل وضعیت مربیان حق التدریسی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور به رسمی و پیمانی در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۴ با قید یک فوریت تصویب شد. این طرح در راستای اجرای تکالیف مقرر در ماده (۲۱) قانون برنامه پنجم و خصوصاً بند «الف» آن مبنی بر استمرار نظام کارآموزی - کارورزی و کاربست چارچوب صلاحیت‌های حرفه‌ای ملی در راستای تحقق اهداف عدالت‌محوری، ایجاد امنیت شغلی و جلوگیری از افت کیفیت آموزشی و خالی شدن سازمان از نیروهای باتجربه به مجلس تقدیم شده است.

سازمان فنی و حرفه‌ای با ۱۷۷۹۱ نفر نیروی انسانی شاغل، شامل ۸۸۴۵ نفر مربی و ۸۹۴۶ نفر غیرمربی که ۶۶۳۵ نفر از آنان مربی حق التدریسی با سابقه‌ای از صفر تا ۱۰ سال و بالاتر هستند متولی آموزش‌های غیررسمی و کوتاه‌مدت مهارتی در کشور است. با توجه به اینکه جامعه مخاطب این سازمان جامعه‌ای ۳۰ میلیونی است و آموزش‌های فنی و حرفه‌ای اعم از رسمی و غیررسمی در توسعه کشور و پایین آوردن نرخ بیکاری به تأیید سازمان‌های بین‌المللی و آمارهای موجود نقش مؤثر و غیرقابل انکاری دارند توجه جدی به مربیان این سازمان ضروری است. این طرح نیز که با توجه به نیاز جدی سازمان فنی و حرفه‌ای کشور به این نیروها (که در مناطق مرزی و کمترتوسعه‌یافته تعدادشان از مربیان رسمی افزون‌تر است) ارائه شده، جهت تعیین وضعیت استخدامی مربیان حق التدریسی است که سال‌های زیادی حتی با ۴۴ ساعت فعالیت در هفته در این سازمان مشغول فعالیت هستند و هنوز وضعیت استخدامی ثابتی ندارند. البته از ۶۶۳۵ نفر مربیان مذکور با توجه به تصمیم سازمان فنی و حرفه‌ای مبنی بر حذف برخی رشته‌ها از مجموعه آموزش‌های دولتی و احاله آن به آموزشگاه‌های آزاد و انتقال مربیان ذیربط به آن مجموعه، ۴۸۷۶ مربی نیاز به تعیین تکلیف دارند.

تطابق با قوانین بالادستی

۱. این طرح در راستای اجرای سیاست‌های کلی اشتغال (بند «۳») ابلاغی مقام معظم رهبری است.
۲. این طرح در راستای تحقق ماده (۲۱) قانون برنامه پنجم و خصوصاً بند «الف» آن می‌باشد.
۳. هرچند که در وهله اول به نظر می‌رسد پیشنهاد مذکور با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی مغایرت دارد، لکن با توجه به اینکه در طرح پیشنهاد شده تغییرات در چارچوب اعتبارات موجود صورت می‌پذیرد شائبه این مغایرت منتفی است.
۴. در مورد شبهه مغایرت با ماده (۵۱) قانون برنامه پنجم نیز شاید ازسویی این طرح مغایر این ماده و نیازمند دوسوم آرا باشد اما ازسوی دیگر با توجه به اینکه این مربیان از گذشته در این سازمان مشغول فعالیت هستند و تنها تبدیل وضعیت برای آنها دیده شده به‌کارگیری جدید محسوب نمی‌شود. از طرف دیگر

در تبصره «۲» این ماده مناطق محروم از شمول ماده مستثنا شناخته شده‌اند که طرح نیز بر جذب در این مناطق تأکید دارد از این منظر می‌توان گفت به نظر نمی‌رسد مغایرتی با ماده وجود داشته باشد.

نقاط قوت

۱. تعیین تکلیف مربیان این سازمان که سال‌های زیادی است به صورت حق‌التدریسی در این سازمان مشغول به خدمت هستند و تاکنون نتوانستند از امتیاز استخدام برخوردار شوند.
۲. توجه و ارزشگذاری به مربیان سازمان به عنوان یکی از مؤلفه‌های مهم آموزش‌های فنی و حرفه‌ای که خود رکنی اساسی در توسعه کشور به شمار می‌آید و در سیاست‌های کلی اشتغال به عنوان یک نظام آموزشی مستقل در کنار نظام آموزش عمومی و آموزش عالی لحاظ شده است.
۳. ترویج آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در محروم‌ترین نقاط کشور و ایجاد انگیزه برای مربیان آموزش‌های فنی و حرفه‌ای خصوصاً در مناطق محروم.

نقاط ضعف

۱. به لحاظ نگارش طرح باید در قالب ماده واحده مستقل مطرح شود.
۲. به تعیین ظرف زمانی جهت تدوین آیین‌نامه اجرایی توجه نشده است.
۳. محدودیت به‌کارگیری نیروی حق‌التدریسی بعد از تصویب قانون مورد توجه قرار نگرفته است.

پیشنهادهای

۱. تبدیل عنوان طرح به قانون تعیین تکلیف مربیان حق‌التدریسی سازمان فنی و حرفه‌ای کشور (حذف تبدیل وضعیت از عنوان طرح).
 ۲. قید ممنوعیت به‌کارگیری هرگونه مربی حق‌التدریسی با ایجاد تعهد استخدامی از تاریخ تصویب این قانون و قید تدوین آیین‌نامه اجرایی ظرف مدت مقرر (۳ ماه).
 ۳. با توجه به اهمیت موضوع آموزش (کارآموزی - کارورزی) افزودن یک تبصره به ماده واحده با این مضمون که «سازمان می‌تواند حسب نیاز پست‌های غیرمربی خود را تا سقف مورد نیاز به مربی تبدیل نماید».
 ۴. تغییر عبارت «قبولی در آزمون» به رعایت ماده (۴۴) قانون مدیریت خدمات کشوری.
- در مجموع پیشنهاد می‌شود ماده واحده به صورت ذیل اصلاح شود:

ماده واحده «قانون تعیین تکلیف مربیان حق‌التدریسی سازمان فنی و حرفه‌ای کشور»

در راستای اجرای بند «۳» سیاست‌های کلی اشتغال و ماده (۲۱) قانون برنامه پنجم سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور موظف است با رعایت شرایط عمومی استخدام و رعایت ماده (۴۴) قانون مدیریت خدمات کشوری با اولویت مناطق محروم بدون افزایش هرگونه بار مالی تعداد ۴۸۷۶ نفر از مربیان حق‌التدریسی خود را تا پایان برنامه پنجم تغییر وضعیت داده و مطابق قوانین جاری کشور استخدام نماید. آیین‌نامه اجرایی شیوه به‌کارگیری این نیروها براساس مدرک تحصیلی، سابقه همکاری، میزان همکاری در هر دوره، تخصص مربیان و پذیرش در آزمون توسط وزارت کار تعاون و رفاه اجتماعی ظرف سه ماه تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

تبصره «۱» - از تاریخ تصویب این قانون به‌کارگیری هرگونه مربی حق‌التدریسی در صورت نیاز بدون ایجاد تعهد استخدامی فقط از بخش‌های صنعت و دانشگاه طبق آیین‌نامه این قانون امکانپذیر خواهد بود.

تبصره «۲» - در راستای اجرای بند «الف» ماده (۲۱) و ارتقای نظام کارآموزی و کارورزی سازمان فنی و حرفه‌ای کشور می‌تواند حسب نیاز پست‌های غیرمربی خود را تا سقف مورد نیاز به پست مربی تبدیل نماید.